

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Ser. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

mus ergo eos, ut ipsi propitium nobis reddant amicum suum Judicem nostrum, qui est DEUS benedictus in sæcula, Amen.

IN FESTO SS. APOST. PETRI ET PAULI.
S E R M O I.

GLoriosa nobis solemnitas illuxit, quam præclari martyres Martyrum duces, Apostolorum principes morte clarissima consecrarunt. Isti sunt *Petrus & Paulus*, duo magna luminaria, quos Deus in corpore Ecclesiæ suæ constituit quasi geminum lumen oculorum. Hi mihi traditi sunt in Magistros & in mediatores: quibus securè me committere possum: quia & notas mihi fecerunt vias vitæ, & mediantibus illis ad illum mediatorem ascendere poterò, qui venit pacificare per sanguinem suum & quæ in coelis, & quæ in terris sunt. Ille enim in utraque natura purissimus est, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius. Quomodo ad illum accedere audebo, qui sum supra modum peccans peccator, qui peccavi numerum arenæ maris, cum ille purior, ego impurior esse non possim? Verendum ne incidam in manus Dei viventis, si illi appropinquare vel inhærere præsumpsero, quem à me tanta differentia dividit, quantum distat inter bonum & malum. Propterea dedit mihi Deus homines istos, qui & homines essent, & peccatores, & maximi peccatores, qui in seipsis & de seipsis dicerent, quàm latè aliis misereri deberent. Magnorum enim criminum rei magnis criminibus facillè donabunt veniam, & in qua mensura mensum est eis, remetientur nobis. Peccavit peccatum grande Petrus Apostolus; & fortassis quo grandius nullum est: & tam velocissimè, quam facillimè veniam consecutus est, & sic, ut nihil de singularitate sui primatus amitteret. Sed & Paulus qui in ipsa viscera nascentis Ecclesiæ tam singulariter quàm incomparabiliter grassatus est, per ipsius filii Dei vocem ad fidem adducitur, & pro tantis malis, tantis bonis repletus est, ut Vas electionis fieret, ad portandum nomen eius coram gentibus, & regibus, & filiis Israel^a. Vas dignum, & cœlestibus ferculis repletum; de quo & sanus escam, & infirmus accipiat medicinam.

Tales decebat humano generi Pastores & Doctores constitui, qui & dulces essent & potentes, & nihilominus sapientes. Dulces, ut me blandè & misericorditer susciperent. Potentes, ut fortiter protegerent. Sapientes, ut ad viam, & per viam ducerent, quæ ducit ad civitatem. Quid Petro dulcius, qui tam dulciter ad se omnes convocat peccatores, sicut & Actus Apostolici, & Epistolarum eius series attestatur? Quid illo potentius, cui & terra obedivit, cum mortuos reddidit^b; & mare sub

Sancti nobis à DEO dati in magistros & mediatores.

Petrus & Paulus olim peccatores nunc Eccles. prædicatores & pastores.

^a Act. 9.

^b Act. 9. g

Q 9 3

pedibus

c Matt. 14. c
d Act. 8. c
e Matt. 16. c
o Ibidem.
g 2. Cor. 12. g
b Rom. 8. g
i 2. Cor. 12. b

pedibus eius se calcabile præbuit ^c : qui Simonem Magum spiritu oris sui in aere attigit ^d : qui claves regni cælorum tam singulariter accepit, ut præcedat sententia Petri sententiam cæli ? Denique *quodcumque ligaveris* (inquit ^e) *super terram, erit ligatum & in cælis* : & *quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis*. Quid autem illo sapientius, cui non caro & sanguis revelavit ^o ? Libentissimè Paulum sequor, qui præ nimia dulcedine luget eos qui peccaverunt, & non egerunt poenitentiam ^g : qui fortior est omni Principatu & Potestate ^b : sapientiam & medullam sacrorum sensuum non à primo vel secundo, sed à tertio cælo largiter asportavit ⁱ.

Apostoli quid nos doceant.

Scientia bene vivendi potissima.

In quo constat bona vita.

In congregatione vivendum ordinabiliter, sociabiliter, & humiliter.

In patiendō malum triplici providentiæ opus.

Hi sunt Magistri nostri, qui à Magistro omnium vias vitæ plenius didicerunt, & docent nos usque in hodiernum diem. Quid ergo docuerunt, vel docent nos Apostoli sancti ? Non piscatoriam artem, non scenofactoriam, vel quicquid huiusmodi est : non Platonem legere, non Aristotelis versutias inverfare, non semper discere, & nunquam ad veritatis scientiam pervenire. Docuerunt me vivere. Putas parva res est scire vivere ? Magnum aliquid, imò maximum est. Non vivit qui superbiâ inflatur, qui luxuriâ sordidatur, qui cæteris inficitur pestibus : quoniam non est hoc vivere, sed vitam confundere, & appropinquare usque ad portas mortis. Bonam autem vitam ego puto, & mala pati, & bona facere, & sic perseverare usque ad mortem. Dicitur vulgo, quia qui bene se pascit, bene vivit : sed mentita est iniquitas sibi : quia non bene vivit, nisi qui bonum facit.

Arbitror autem quod tu qui in congregatione es, bene vivis, si vis ordinabiliter, sociabiliter, & humiliter. Ordinabiliter tibi, sociabiliter proximo, humiliter DEO. *Ordinabiliter*, ut in omni conversatione tua sollicitus sis observare vias tuas, & in conspectu Domini, & in conspectu proximi : cavens, & tibi à peccato, & illi à scandalo. *Sociabiliter*, ut studeas amari & amare ; blandum te & affabilem exhibere : supportare non solum patienter, sed & libenter infirmitates fratrum tuorum, tam morum quàm corporum. *Humiliter*, ut cum hæc omnia feceris, spiritum vanitatis studeas exsufflare, qui ex huiusmodi nasci solet : & quantumcumque illum senseris, negare omnino consensum.

Sic & in patiendō malum quoniam triplex est, triplicem providentiā adhibere te oportet. Est enim quod à te pateris, quod à proximo, quod à Deo. *Primum* est austeritas poenitentiae : *secundum*, vexatio alienæ malitiæ : *tertium*, flagellum correctionis divinæ. In eo quod à te pateris, debes voluntariè sacrificare : quod à proximo, patienter ferre : quod à DEO, sine murmure, & cum gratiarum actione sustinere. Non sic

In Festo SS. Petri & Pauli, Sermo II. 313

fic multi filiorum Adam, qui erraverunt in solitudine in inaquoso ^k. Er- ^k PF 106. a
 raverunt planè, & errant à viaveritatis, qui in solitudinem superbiæ recedentes, socialem vitam habere non volunt: quorum singularitas associari non potest. Sed & in inaquoso: quia nullo imbri lachrymarum compuncti in terra iterili & arenti perpetua siccitate morantur. Propterea viam civitatis habitaculi non invenerunt: quia inveterati in terra aliena coinquinati sunt cum mortuis, deputati cum his qui in inferno sunt.

Non erat ita solitarius ille, de quo sanctus Hieremias ait, *Bonum est* ^l Thren. 3. c
viro cum portaverit jugum ab adolescentia sua. Sedebit solitarius, & tacebit,
quia levavit se super se. Illi erraverunt, sed iste sedebit semper. Illi enim ^{Boni solitarii}
 errant corde: iste autem sedet, sed sedebit solitarius, cum habuerit ^{conditiones.}
 honorem singularitatis, illius videlicet judiciariæ potestatis insigne, quod sancti in terra possidebunt, cum lætitia sempiterna erit eis. Quare? *Quia*
levavit se super se, id est, cum adolescens esset, & ætatis lubricæ sentiret
 ardores, senem induit, relinquens quod erat, assumens quod non erat.
Levavit (inquit) *se super se:* quia non respicit ad se, sed ad illum qui est su-
 per se. Sedebit enim & tacebit, etiam modò à strepitu diabolicarum sug-
 gessionum, à strepitu carnalium desideriorum, à strepitu mundi. Felix
 anima quæ linguas istas non exaudit, audiat licet: illa multum felicior (si
 tamen aliqua est) cui penitus non loquuntur. Hæc est sapientia quam
 Apostolus loquitur inter perfectos, abscondita in mysterio, quam nemo
 Principum seculi huius cognovit ^m. Sic me Apostoli & vivere & con- ^m I, Cor. 2. b
 scendere docuerunt. Gratias tibi ago Domine JESU, qui abscondisti
 hæc à sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis istis qui te secuti
 sunt, & reliquerunt omnia propter nomen tuum.

IN FESTO SS. APOST. PETRI ET PAULI.

SERMO II.

SAncti isti quorum solennis hodie passio celebratur, multam nobis de
 se loquendi causam, multam quoque materiam præbuere. Verùm
 ego unum timeo, ne totiens audita verba salutis vilescere nobis incipiant
 tanquam verba. Vilis siquidem & volatilis res Verbum hominis, nullius
 molis, nullius ponderis, nullius pretii, nullius soliditatis. Aerem verbe- ^{Verbum Dei}
 rat unde & Verbum dicitur: & sicut folium quod vento rapitur, effluit, & ^{quanti faci-}
 non est qui consideret. Nemo vestrum, fratres, sic accipiat: imo ne- ^{endum,}
 mo sic despiciat verbum Dei. Dico enim vobis: bonum illi fuisset, si
 non audisset homo ille. Fructus vitæ sunt verba Dei, non folia: & si
 folia, sed aurea sunt; proinde non parvipendatur, non pertranseant, non
 præter